

Valsts augu
aizsardzības dienests

2026. GADA JANVĀRIS

INFORMATĪVS IZDEVUMS LAUKSAIMNIEKIEM

ZIŅU LAPA

ŠAJĀ LAPĀ:

- ✓ Novērtē Valsts augu aizsardzības dienesta darba un pakalpojumu kvalitāti
- ✓ 2026. gadā bioloģiskajā ražošanā atļauts izmantot konvencionālu pavairošanas materiālu ar vispārējo atļauju tām sugām, kas minētas lēmumā
- ✓ Konvencionālu sēklu izmantošanai bioloģiskajā ražošanā 2026. gadā jāpieprasa individuāla atļauja
- ✓ 67% no pārbaudītajiem mēslošanas līdzekļiem un substrātiem atbilstoša kvalitāte
- ✓ Mēslošanas līdzekļu izkliešana
- ✓ Izmaiņas Augu aizsardzības līdzekļu reģistrā
- ✓ EPPO ziņojums

Foto: Māra Bērziņa

Jūsu viedoklis mums ir ļoti svarīgs!

Lai novērtētu VAAD darbu kopumā un sniegto pakalpojumu kvalitāti 2025. gadā, aicinām līdz 2026. gada 13. februārim atbildēt uz anketas jautājumiem, atvēlot tam aptuveni sešas minūtes laika.

Aptauja ir anonīma, tās rezultāti tiks izmantoti tikai apkopotā veidā VAAD darba kvalitātes novērtēšanai un uzlabošanai.

**Novērtē VAAD
darba un
pakalpojumu
kvalitāti
šeit!**

2026. gadā bioloģiskajā ražošanā atļauts izmantot konvencionālu pavairošanas materiālu ar vispārējo atļauju tām sugām, kas minētas lēmumā

2026. gada 19. janvārī oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicēts [lēmums par vispārējās atļaujas piešķiršanu 2026. gadā](#). Lēmums nosaka, ka 2026. gadā bioloģiskajā ražošanā atļauts izmantot konvencionālo pavairošanas materiālu, pamatojoties uz vispārējo atļauju, tām sugām, kas minētas lēmumā. Vispārējā atļauja attiecas arī uz sēklu maisījumiem, izņemot sēklu maisījumus, kas sastāv tikai no viengadīgo augu sugām.

Vienlaikus vispārējā atļauja ir piešķirta visu sugu sēklām, kas paredzētas sēklaudzēšanas mērķiem (oficiālajai sēklu sertifikācijai).

Atgādinām!

Ja bioloģiskajā ražošanā izmantots konvencionālais pavairošanas materiāls ar vispārējo atļauju, jāaizpilda:

[Uzskaites forma](#)

Foto: Linda Būcēna

[Vairāk par bioloģisko lauksaimniecību](#)

[Infografika](#)

Konvencionālu sēklu izmantošanai bioloģiskajā ražošanā 2026. gadā jāpieprasa individuāla atļauja

2026. gadā konvencionālas (nebioloģiskas) izcelsmes sēklas un sēklu maisījumu, kas sastāv tikai no viengadīgajām sugām, izmantošanai bioloģiskajā ražošanā individuāla atļauja jāpieprasa noteiktos laikposmos.

No 6. februāra līdz 15. jūnijam:

- Labības – auzas, kailgraudu auzas, velna auzas, griķi, mieži, kvieši, rudzi, tritikāle, cietie kvieši, speltas kvieši
- Pākšaugi – lauka pupas, sējas zirņi, sējas vīķi, šaurlapu lupīna
- Tauriņzieži – austrumu galega, baltais āboliņš, bastarda āboliņš, hibrīdā lucerna, sarkanais āboliņš, sējas lucerna, inkarnāta āboliņš, sējas esparsete
- Stiebrzāles – auzeņairene, pļavas skarene, pļavas timotiņš, hibrīdā airene, daudziedu airene, ganību airene, pļavas auzene, sarkanā auzene, kamolzāle, niedru auzene, miežabrālis
- Eļļas augu un šķiedraugu sugas – soja, baltās sinepes, sējas lini, ķimenes, sējas kaņepes, sāreptas sinepes, ripsis (vasaras forma)
- Citas sugas – facēlija, eļļas rutks
- Sēklu maisījumi, kuru sastāvā ir tikai viengadīgās sugas

No 6. aprīļa līdz 15. jūnijam:

- Kartupeļi

No 21. jūlija līdz 20. augustam:

- Smilts vīķi, ungāru vīķi, ripsis (ziemas forma), inkarnāta āboliņš

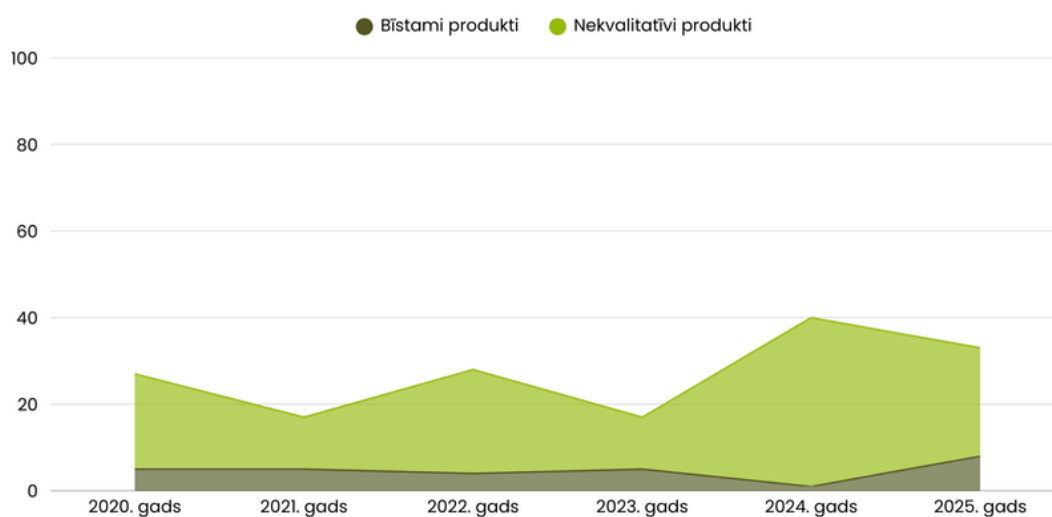
No 6. septembra līdz 15. oktobrim:

- Ziemāju labības – mieži, kvieši, rudzi, tritikāle, cietie kvieši, speltas kvieši, auzas

67% no pārbaudītajiem mēslošanas līdzekļiem un substrātiem atbilstoša kvalitāte

VAAD katru gadu veic pārbaudes mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites vietās – pie ražotājiem, noliktavās, tirdzniecības vietās. Pārbaūžu laikā VAAD inspektori ņem kontrolparaugus, kurus testē, lai noteiktu produktu drošumu un atbilstību kvalitātes prasībām. 2025. gadā no visiem pētītajiem paraugiem 8% bija bīstami (negatīva ietekme cilvēka un vides veselībai) un 25% bija nekvalitatīvi (patērētāju maldinoši). Mēslošanas līdzekļu un substrātu kvalitāte galvenokārt ir atkarīga no to ražošanas procesa un uzglabāšanas – to nav iespējams novērtēt vizuāli. Tādas ārējas pazīmes kā produkta sacietēšana vai samirkšana būtiski neietekmē tā iedarbību. Nekvalitatīvajiem produktiem visbiežāk tiek mainīts marķējuma teksts, lai tas atbilstu realitātei, taču bīstamie produkti tiek anulēti, izņemti no tirdzniecības vai, ja bīstamību nevar novērst, apglabāti kā atkritumi.

**Bīstami un nekvalitatīvi mēslošanas līdzekļi un substrāti
(% no pārbaudītajiem produktiem)**

Nekvalitatīvi produkti ir tie, kas neizpilda attiecīgā produkta minimālās prasības (piemēram, dolomītkalka neitralizācijas spējai jābūt vismaz 80%, urīnvielā jābūt vismaz 44% kopējā slāpekļa u.c.). To sastāvs var būtiski atšķirties arī no produkta marķējumā norādītajām vērtībām, tādējādi maldinot patērētāju. Ja ķīmiskais sastāvs produktā ir lielāks kā norādīts, pastāv risks nodarīt kaitējumu videi un pārmēslot augus, kā rezultātā tie var pat aiziet bojā. Toties, ja sastāvs ir mazāks, lietotājam tas rada ekonomiskus zaudējumus (piemēram, ja amonija nitrātā ar slāpekļa saturu 34,4% patiesībā ir tikai 33% slāpekļa, kas nozīmē – vienā tonnā amonija nitrāta ir 14 kilogramu mazāk slāpekļa). Visvairāk nekvalitatīvi produkti var ietekmēt profesionālos lietotājus lauku saimniecībās un dārzniecībās, kas mēslošanas līdzekļus iegādājas un lieto lielā apjomā. Ar nekvalitatīviem produktiem var nodarīt kaitējumu gan sev, gan videi.

Bīstami produkti ir tie, kas pārsniedz nevēlamo piemaisījumu koncentrāciju, tas ir, smago metālu, slimību izraisīgu baktēriju un svešķermeņu robežvērtības, kas var ietekmēt arī lietotāju veselību. Jāatceras, ka mēslošanas līdzekļi ir ķīmiskas vielas – tie var būt arī sprādzienbīstami vai sprāgstvielu prekursori. Mēslošanas līdzekļi un substrāti var saturēt arī dažādas netipiskas izejvielas, piemēram, apstrādātus kūtsmēslus, dzīvnieku blakusproduktus (dzīvnieku orgānus un ādas), atkritumproduktus utt., tādēļ noteikti jāpievērš uzmanība gan bīstamības standartfrāzēm, gan norādēm un jāievēro atbilstoši drošības pasākumi.

Mēslošanas līdzekļu izkliedēšana

VAAD atgādina, ka slāpekli saturošos mēslošanas līdzekļus nedrīkst izkliedēt pa sniega klātu vai sasalušu augsni.

- Augsne ir uzskatāma par sniega klātu, ja ir noturīga sniega sega, kas aizņem vismaz pusi no lauka.
- Sasalusi augsne ir augsne, kuras diennakts vidējā temperatūra 15 cm dziļumā ir 0 °C vai zemāka. Šādi dati ir publiski pieejami no 15 Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra novērojumu stacijām.

Abos gadījumos mēslošana ne tikai nodara kaitējumu videi, bet ir arī ekonomiski nelietderīga. Tā vietā, lai slāpekli izmantotu augi, tas, atkarībā no augsnes un gaisa temperatūras, izskalosies, piesārņojot ūdenstilpnes vai veicinot siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Izmaiņas Augu aizsardzības līdzekļu reģistrā

VAAD aicina: lietotiet augu aizsardzības līdzekli atbilstoši drošības prasībām un pirms lietošanas vienmēr izlasiet marķējumu un informāciju par līdzekli!

Iekļauti jauni augu aizsardzības līdzekļi (AAL):

AAL saraksts

Fungicīds "Azoksar Super 250 SC"

Reģ. nr.: 0962

AAL reģ. īpašnieks: "QEMETICA Agricultural Solutions Poland S.A."

Lietošana

Atļauts lietot kā plaša spektra sistēmas iedarbības fungicīdu.

Plankumainību, rūsu un citu slimību ierobežošanai:

- ziemas un vasaras kviešu sējumos;
- ziemas un vasaras miežu sējumos;
- rudzu sējumos;
- tritikāles sējumos.

Krustziežu sausplankumainības un baltās puves ierobežošanai:

- ziemas un vasaras rapša sējumos.

Dārzeņu slimību ierobežošanai:

- tomātiem, paprikai, gurķiem, kabačiem, cukīni (stādījumos segtās platībās);
- zirņiem, pupām, galviņkāpostiem, ziedkāpostiem, brokoļiem, Pekinas kāpostiem, Ķīnas kāpostiem, sīpoliem, puraviem, burkāniem, selerijām (sakņu un kātu), kartupeļiem, pētersīļiem (sakņu), pastinakiem, kāļiem, rāceņiem, ķiplokiem, ķirbjiem, melonēm, arbūziem, salātiem sējumos un stādījumos.

Krāšņumaugu slimību ierobežošanai:

- krizantēmu stādījumos;
- skuju un lapu kokiem kokaudzētāvās;
- golfa laukumos;
- zālienos.

Fungicīds "Ortiva 250 SC"

Reģ. nr.: 0966

AAL reģ. īpašnieks: Syngenta Polska Sp. z o.o.

Lietošana

Atļauts lietot kā plaša spektra sistēmas iedarbības fungicīdu.

Plankumainību, rūsu un citu slimību ierobežošanai:

- ziemas un vasaras kviešu sējumos;
- ziemas un vasaras miežu sējumos;
- rudzu sējumos;
- tritikāles sējumos.

Krustziežu sausplankumainības un baltās puves ierobežošanai:

- ziemas un vasaras rapša sējumos.

Dārzeņu slimību ierobežošanai:

- tomātiem, paprikai, gurķiem, kabačiem, cukīni (stādījumos segtās platībās);
- zirņiem, pupām, galviņkāpostiem, ziedkāpostiem, brokoļiem, Pekinas kāpostiem, Ķīnas kāpostiem, sīpoliem, puraviem, burkāniem, selerijām (sakņu un kātu), kartupeļiem, pētersīļiem (sakņu), pastinakiem, kāļiem, rāceņiem, ķiplokiem, ķirbjiem, melonēm, arbūziem, salātiem sējumos un stādījumos.

Krāšņumaugu slimību ierobežošanai:

- krizantēmu stādījumos;
- skuju un lapu kokiem kokaudzētāvās;
- golfa laukumos;
- zālienos.

Fungicīds "Miller"

Reģ. nr.: 0952

AAL reģ. īpašnieks: "UPL Holdings Coöperatief U.A."

Lietošana**Atļauts lietot kā fungicīdu slimību ierobežošanai:**

- ziemas un vasaras rapša sējumos.

Fungicīds "Firuza"

Reģ. nr.: 0968

AAL reģ. īpašnieks: "Globachem n.v."

Lietošana**Atļauts lietot kā sistēmas iedarbības fungicīdu:**

- ziemas un vasaras kviešu sējumos;
- ziemas un vasaras tritikāles sējumos.

Herbicīds "Brodal"

Reģ. nr.: 0955

AAL reģ. īpašnieks: "Bayer AG"

Lietošana**Atļauts lietot kā selektīvu pieskares un augsnes iedarbības herbicīdu īsmūža divdīgļlapju nezāļu ierobežošanai:**

- ziemas un vasaras kviešu sējumos;
- ziemas un vasaras miežu sējumos;
- ziemas tritikāles sējumos;
- rudzu sējumos;
- auzu sējumos.

Herbicīds "Cameo SX"

Reģ. nr.: 0964

AAL reģ. īpašnieks: "FMC Agricultural Solutions A/S"

Lietošana**Atļauts lietot kā selektīvu sistēmas iedarbības herbicīdu īsmūža divdīgļlapju nezāļu ierobežošanai:**

- ziemas un vasaras kviešu sējumos;
- ziemas un vasaras miežu sējumos;
- rudzu sējumos;
- ziemas tritikāles sējumos;
- auzu sējumos (arī ar sarkanās auzenes vai ganību aireses pasēju).

Fungicīds "Profound"

Reģ. nr.: 0961

AAL reģ. īpašnieks: "Bayer AG"

Lietošana**Atļauts lietot kā sistēmas iedarbības fungicīdu slimību ierobežošanai:**

- ziemas un vasaras kviešu sējumos;
- spelta kviešu sējumos;
- ziemas un vasaras tritikāles sējumos;
- ziemas un vasaras miežu sējumos;
- rudzu sējumos.

Insekticīds "Kestrel"

Reģ. nr.: 0965

AAL reģ. īpašnieks: "Nufarm GmbH & Co KG"

Lietošana**Atļauts lietot kā sistēmas iedarbības insekticīdu kaitēkļu ierobežošanai:**

- ābeļu stādījumos;
- kartupeļu stādījumos;
- ziemas un vasaras kviešu sējumos;
- ziemas un vasaras miežu sējumos;
- ziemas un vasaras tritikāles sējumos;
- ziemas un vasaras rapša sējumos;
- rudzu sējumos;
- auzu sējumos;
- lauka pupu sējumos (svaigam patēriņam ar/bez pākstīm, graudiem);
- zirņu sējumos (svaigam patēriņam ar/bez pākstīm, graudiem);
- skuju kokiem jaunaudzēs.

Herbicīds "Axial 45 EC"

Reģ. nr.: 0969

AAL reģ. īpašnieks: "Syngenta Polska Sp. z o.o."

Lietošana**Atļauts lietot kā selektīvu sistēmas iedarbības herbicīdu īsmūža viendīgļlapju nezāļu ierobežošanai:**

- ziemas un vasaras kviešu sējumos;
- speltas kviešu sējumos;
- ziemas un vasaras miežu sējumos;
- ziemas un vasaras tritikāles sējumos;
- rudzu sējumos.

Foto: Valda Meijere

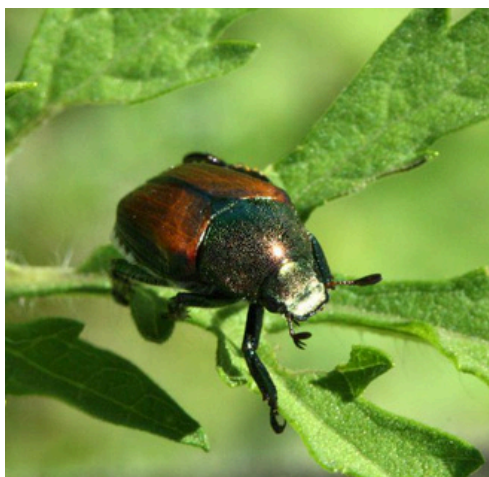

EPPO ziņojums: jaunumi augu aizsardzībā Eiropā un pasaulē

EPPO (Eiropas un Vidusjūras augu aizsardzības organizācija) publicējusi oktobra ziņojumu, kurā apkopota informācija par jauniem kaitīgajiem organismiem, slimībām, invazīvajiem augiem un veiksmīgiem iznīcināšanas pasākumiem. Šis ziņojums ir būtisks resurss inspektoriem, pētniekiem un politisko lēmumu pieņēmējiem.

Jauni kaitīgie organismi un to izplatība

Popillia japonica

Foto: Matteo Maspero

- ✓ **Anoplophora glabripennis:**
 - Konstatēts Vācijā uz lapu kokiem pilsētvidē.
 - Noteikta norobežotā teritorija un uzsākti iznīcināšanas pasākumi.
- ✓ **Scirtothrips dorsalis:**
 - Paplašinājis izplatību Grieķijā, radot risku dārzeņu un dekoratīvo augu audzēšanai.
- ✓ **Popillia japonica:**
 - Turpina izplatīties Itālijas ziemeļos, tiek pastiprināta uzraudzība un lauksaimnieku informēšana.
- ✓ **Aleurocanthus spiniferus:**
 - Jauni atradumi citrusaugļu stādījumos Portugālē.

Jaunas augu slimības un nematodes

- ✓ **Ralstonia pseudosolanacearum:**
 - Konstatēta Spānijā tomātiem siltumnīcās, veikti steidzami fitosanitārie pasākumi.
- ✓ **Tomato leaf curl New Delhi virus:**
 - Jauns uzliesmojums Itālijā, saistīts ar baltblusiņu izplatību.
- ✓ **Meloidogyne fallax:**
 - atkārtoti konstatēta Nīderlandē kartupeļu audzēšanas platībās.
- ✓ **Phytophthora cinnamomi:**
 - apstiprināta kā nozīmīgs drauds meža ekosistēmām Francijā un Spānijā.

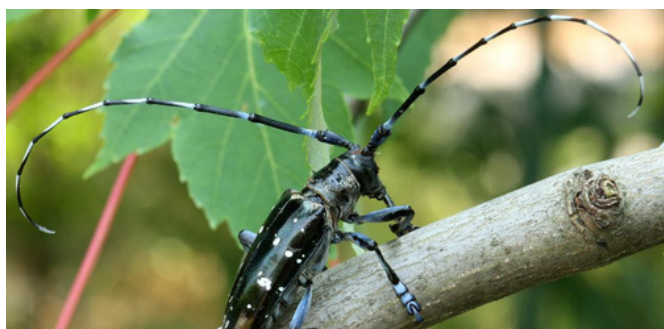
Iznīcināšanas un ierobežošanas pasākumu rezultāti

- ✓ **Xylella fastidiosa:**
 - Portugālē nav konstatēta tālāka izplatība norobežotajās teritorijās.
- ✓ **Anoplophora chinensis:**
 - veiksmīgi iznīcināšanas pasākumi noteiktās zonās Itālijā, jauni gadījumi nav konstatēti.
- ✓ **Tomato brown rugose fruit virus:**
 - vairākās ES dalībvalstīs uzlabota agrīnās atklāšanas sistēma.

Tomato leaf curl New Delhi virus

Foto: Dr. Agr. Raffaele Giurato

Anoplophora glabripennis

Foto: M. Maspero

Jauni Eiropas Savienības un EPPO regulējumi

- ✓ Atjaunināti EPPO A1 un A2 kaitīgo organismu saraksti.
- ✓ Precizētas prasības attiecībā uz koksnes iepakojuma materiālu no trešajām valstīm.
- ✓ Paplašināti pasākumi pret karantīnas nematodēm kartupeļu sēklaudzēšanā.

Bioloģiskā kontrole – jaunākie pētījumi

- ✓ Analizēti riski, kas saistīti ar vietējo sugu ietekmi uz introducētajiem bioloģiskās kontroles organismiem.
- ✓ Uzsvērta nepieciešamība pēc sabiedrības informēšanas par bioloģiskās kontroles drošumu.

Ailanthus altissima

Foto: Anne-Sophie Roy

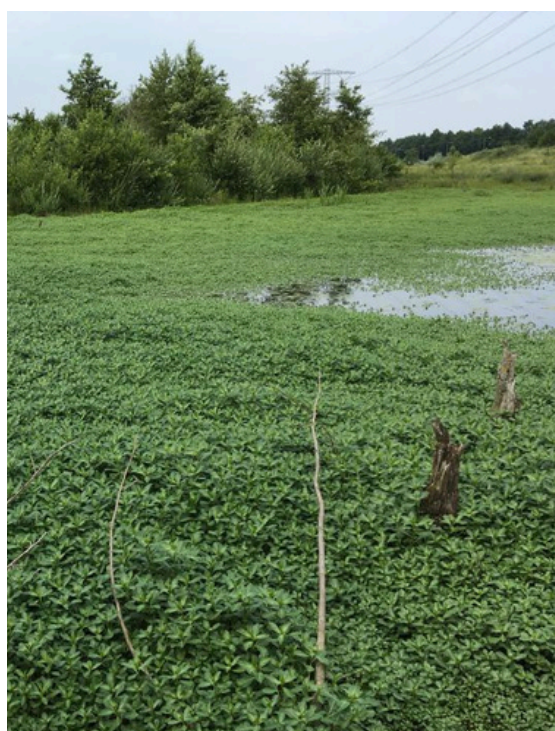
Ludwigia grandiflora

Foto: Rob Tanner

Invazīvie augi – jauni draudi

- ✓ *Prosopis juliflora*:
 - Aktualizēta informācija par tās izplatību Vidusjūras reģionā.
- ✓ *Ailanthus altissima*:
 - Jauni pētījumi apliecina augstu invazīvo potenciālu pilsētvidē.
- ✓ *Ludwigia grandiflora*:
 - Turpina apdraudēt ūdens ekosistēmas Francijā un Beļģijā.

EPPO Globālā datu bāze

- ✓ Atjaunota informācija par karantīnas organismu statusu.
- ✓ Papildināti taksonomiskie dati un saimniekaugu saraksti.
- ✓ Uzlabota meklējamība inspektoru un pētnieku vajadzībām.

[EPPO datubāze](#)

Aicinām lauksaimniekus, inspektoros un pētniekus sekot EPPO ziņojumiem, lai savlaicīgi identificētu riskus, īstenotu profilakses pasākumus un aizsargātu kultūraugus un dabas ekosistēmas no jauniem apdraudējumiem.